

Sygn. akt III Ca 415/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll

Protokolant Dominika Tarasiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 września 2016 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółki jawnej w W.

przeciwko W. S. (S.)

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku zaocznego Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z dnia 28 października 2015 r., sygn. akt I C 1537/15

oddala apelację.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 415/16

UZASADNIENIE

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółka jawna w W. wniosła do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew przeciwko pozwanej W. S. (S.) o zasądzenie 1023,60 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także o zwrot kosztów postępowania. W uzasadnieniu wskazała, że pozwana zawarła przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość umowę pożyczki, dokonała rejestracji w systemie teleinformatycznym (...) sp. z o.o. (pożyczkodawcy), akceptując jednocześnie warunki umowy oraz Regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną, co potwierdziła przez dokonanie przelewu 0,01 zł ze swojego rachunku bankowego na rachunek pożyczkodawcy, a w ramach zawartej umowy pozwana zawnioskowała o przyznanie pożyczki. Pożyczkodawca 18 listopada 2013 roku przełał 800 zł na rachunek bankowy pozwanej. Pozwana nie spłaciła zobowiązania wynikającego z zaciągniętej pożyczki. Pożyczkodawca, jako wspólnik powodowej spółki, na podstawie zawartej 10 lutego 2015 roku umowy spółki jawnej wniósł wkład w postaci wierzytelności jemu przysługujących, wówczas została też zawarta umowa sprzedaży pomiędzy powódką a pożyczkodawcą, której przedmiotem była sprzedaż pakietu wierzytelności przysługujących (...) sp. z o. o. z tytułu kosztów związanych z zawartymi umowami pożyczek. Powyższymi transakcjami została objęta także wierzytelność wobec pozwanej.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej wobec stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty.

Pozwana nie stawiała się na rozprawie, nie zajęła stanowiska w sprawie i nie żądała przeprowadzenia rozprawy pod swoją nieobecność.

Wyrokiem zaocznym z 28 października 2015 roku Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej oddala powództwo.

Orzeczenie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych: zgodnie z umową pożyczki odnawialnej, jaką posługuje się (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., warunkiem udzielenia pożyczki jest uprzednie utworzenie przez pożyczkobiorcę na stronie internetowej profilu klienta, które stanowi jednocześnie złożenie pierwszego wniosku o pożyczkę. Pożyczkobiorca zobowiązuje się do przelania 0,01 zł tytułem opłaty rejestracyjnej, a w tytule przelewu wpisuje tekst zgodny z komunikatem zawartym w e-mailu wysłanym do klienta po utworzeniu profilu klienta na stronie internetowej. Pożyczkodawca informuje o potwierdzeniu rejestracji bądź jej odmowie lub nieukończeniu procesu rejestracji, a następnie informuje telefonicznie, wysyłając wiadomość SMS, e-mail lub za pomocą ogłoszenia na profilu klienta, o przyznaniu lub odmowie przyznania pożyczki. Za udzielenie pożyczki oraz w przypadku przedłużenia okresu spłaty – za jego przedłużenie, pożyczkobiorca zobowiązuje się do zapłaty łącznej kwoty wszystkich odsetek, opłat i prowizji zgodnie z tabelą opłat i prowizji zawartą w ramowej umowie pożyczki. W przypadku wysyłania pocztą wezwań do zapłaty pożyczkobiorca jest obciążony kosztami wezwań: 35 zł za przesłanie pierwszego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 30 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki, 45 zł za przesłanie drugiego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 60 dni kalendarzowych od upływu terminu spłaty pożyczki, 55 zł za przesłanie trzeciego wezwania do zapłaty drogą pocztową po upływie 90 dni od upływu terminu spłaty pożyczki. Pozwana 18 listopada 2013 roku dokonała przelewu na rachunek bankowy (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 0,01 zł,

w tytule przelewu wskazując „potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki (...) nr (...)”. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 18 listopada 2013 roku przelała na rachunek bankowy pozwanej 500 zł, wskazując

w tytule przelewu „(...) umowa pożyczki (...)”, a 22 listopada 2013 roku dokonała przelewu na rachunek pozwanej 300 zł tytułem „umowy kwoty dodatkowej (...)”.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wystawiła pozwanej 18 listopada 2013 roku dokument „Twoje warunki umowy pożyczki w (...)” dotyczący pożyczki nr (...), opiewającej na 500 zł, zawartej na okres 30 dni, z terminem spłaty do 18 grudnia 2013 roku. Całkowita kwota do zapłaty wraz z prowizją wynosiła 500 zł. Następnie ta sama spółka wystawiła pozwanej 22 listopada 2013 roku dokument „Twoje warunki umowy pożyczki w (...)” dotyczący pożyczki nr (...), opiewającej na 800 zł, zawartej na okres 30 dni, z terminem spłaty do 18 grudnia 2013r. Całkowita kwota do zapłaty wraz z prowizją wynosiła 800 zł.

Pismem z 2 kwietnia 2014 roku (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wezwała pozwaną do zapłaty zobowiązań wynikających z umowy pożyczki nr (...) w wysokości 844,30 zł w terminie do 12 kwietnia 2014 roku. Wezwanie do zapłaty ponowiono 2 maja 2014 roku wzywając pozwaną do natychmiastowej spłaty zobowiązań wynikających z umowy pożyczki nr (...) w wysokości 898,60 zł, a następnie w ostatecznym wezwaniu do zapłaty z 1 czerwca 2014 roku wzywając pozwaną do natychmiastowej spłaty całości zadłużenia wynikającego z umowy pożyczki nr (...) w wysokości 963,20 zł, wskazując, że na powyższą kwotę składają się kwota udzielonej pożyczki – 800 zł, kwota odsetek za nieterminową spłatę – 28,20 zł, opłata za pierwsze wezwanie do zapłaty – 35 zł, za drugie wezwanie do zapłaty – 45 zł i trzecie wezwanie – 55 zł.

(...) sp. z o. o. w W. a (...) sp. z o.o. w W.

i (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółką komandytowo-akcyjną w W. 10 lutego 2015 roku została zawarta umowa spółki jawnej, zgodnie z którą strony umowy stwierdziły, że dla wspólnego prowadzenia działalności gospodarczej zawiązują na zasadach określonych przepisami Kodeksu Spółek Handlowych spółkę jawną, która będzie prowadzić działalność pod firmą (...) spółka

z ograniczoną odpowiedzialnością spółka (...) akcyjna spółka jawna. (...) sp. z o. o. wniosła do spółki wkład niepieniężny w postaci pakietu wierzytelności. Lista wierzytelności wchodzących w skład wnoszonego wkładu stanowiła załącznik do umowy spółki. Na każdą wierzytelność określoną w liście wierzytelności miał składać się

kapitał niespłaconej kwoty pożyczki, opłaty za czynności windykacyjne oraz odsetki za opóźnienie od kwoty kapitału niespłaconej pożyczki oraz opłat windykacyjnych liczone od dnia wymagalności zobowiązania. (...) sp. z o. o. w W. 6 marca 2015 roku sprzedała powódce wierzytelności z tytułu prowizji oraz odsetek wyliczonych na 6 marca 2015 roku. Wykaz wierzytelności miał stanowić załącznik nr 1 do umowy.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przywołał art. 339 § 1 k.p.c. upoważniający do wydania wyroku zaocznego, wskazując, że wówczas przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub

w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa (art. 339 § 2 k.p.c.). Wprowadzone przez wyżej powołany przepis swoiste domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy zastępuje postępowanie dowodowe, jednakże tylko wówczas, gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwości. Wskazał, że nie jest zwolniony z obowiązku dokonania prawidłowej oceny materialno prawnej zasadności żądania pozwu opartego na tych twierdzeniach, lecz jest zobowiązany rozważyć, „czy

w świetle przepisów obowiązującego prawa materialnego, twierdzenia powoda uzasadniają uwzględnienie żądań pozwu, w zakresie tym bowiem nie obowiązuje domniemanie z art. 339 § 2 k.p.c., negatywny zaś wynik takich rozważań powoduje wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo”. Sąd Rejonowy podkreślił, że powódka, mimo ciężącego na niej obowiązku dowodowego, nie wykazała, by doszło do zawarcia z pozwaną umowy pożyczki na wskazanych przez stronę powodową warunkach, a ją obciąża ciężar dowodowy (art. 6 k.c.). Wskazał, że powódka złożyła jedynie formularz umowy pożyczki odnawialnej, w której pozwana nie została wskazana jako pożyczkobiorca, a nadto umowa ta nie była podpisana przez pozwaną. Zgodnie z tym formularzem pożyczkobiorca zobowiązany był do wpłaty na rachunek bankowy pożyczkodawcy 0,01 zł, wskazując w tytule przelewu komunikat zgodny z dyspozycją zawartą w wiadomości e-mail. Pozwana w tytule przelewu wskazała, że wyraża zgodę na zawarcie umowy pożyczki o numerze (...), a więc o innym numerze, aniżeli numer wskazany w „Twoich warunkach umowy pożyczki w (...)” oraz w wezwaniach do zapłaty, tj. (...). Dlatego uznał, że powódka nie przedłożyła umowy, na zawarcie której pozwana wyraziła zgodę, jak również dokumentów, z których wynikałoby, że pozwana wyraziła w inny sposób zgodę na warunki umowy pożyczki o numerze wskazanym przez powódkę. Strona powodowa nie przedłożyła więc dokumentów wykazujących istnienie i treści umowy pożyczki zawartej z pozwaną, która miała stanowić podstawę dochodzonego w sprawie roszczenia.

Przedłożony przez powódkę załącznik do umowy przelewu obejmuje zestawienie danych, które z uwagi na formę w jakiej został on dołączony do pozwu uniemożliwia ich identyfikację. Nie ma w nim uwidocznionego nazwiska pozwanej. Powódka wskazała, która pozycja w załączniku dotyczy pozwanej, ale odczytanie treści przedłożonego załącznika nie może opierać się na przypuszczeniach, zaś przedłożony załącznik, z uwagi na zastosowaną czcionkę, jest zupełnie nieczytelny. Powódka także pomimo wyraźnego i czytelnego zobowiązania nie przedłożyła wskazanego dokumentu w formie umożliwiającej jego odczytanie.

Orzeczenie to zostało oparte na podstawie art. 509 k.c. w związku z art. 6 k.c. i art. 720 k.c. Podstawę do wydania wyroku zaocznego stanowiły regulacje art. 339 k.p.c. i art. 340 k.p.c.

Apelację od tego wyroku wywiodła powódka zarzucając mu naruszenie:

- art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie wybiórczej i dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, której skutkiem było bezpodstawne uznanie, że powódka nie wykazała podstawy jej roszczenia, podczas gdy przedłożone dowody pozwalały uznać roszczenie powódki za zasadne;
- art. 505³² § 1 k.p.c. przez błędne uznanie, że powód nie zgłosił w pozwie dowodów na poparcie swoich twierdzeń;
- art. 339 § 2 k.p.c. przez uznanie, że twierdzenia strony powodowej budzą uzasadnione wątpliwości w sytuacji, gdy powódka wykazała zawarcie umowy pożyczki oraz przekazanie należności z niej wynikającej;

- art. 60 k.c. przez jego niezastosowanie, podczas gdy strona pozwana ujawniła skutecznie w postaci elektronicznej swoją wolę zawarcia umowy pożyczki;

- art. 6 ust. 1 ustawy z 2 marca 2000 r. o ochronie niektórych praw konsumentów przez uznanie, że umowa pożyczki zawarta na podstawie powyższego przepisu wymaga formy pisemnej;

- art. 509 § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i uznanie, że pozwany nie wykazał przejścia wierzytelności, gdy dołączone dokumenty to wykazują;

- art. 65 § 2 k.c. poprzez błędną wykładnię i zbadanie dosłownego brzmienia umowy, podczas gdy winno badać się zgodny zamiar stron i cel umowy, który w niniejszej sprawie bezsprzecznie dotyczył cesji wierzytelności.

Wniosła także o dopuszczenie dowodu w postaci wiadomości wysłanych do pozwanej po utworzeniu profilu klienta na stronie internetowej.

W oparciu o przedstawione zarzuty domagała się zmiany zaskarżonego wyroku i zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki 800 zł tytułem udzielonej pożyczki, 88,60 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych, 135 zł tytułem opłat windykacyjnych wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu za II instancję, względnie uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach procesu za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Sprawa rozstrzygana była w postępowaniu uproszczonym. Konsekwencją tego była możliwość zastosowania regulacji art. 505¹³ § 2 k.p.c. zgodnie z którą, jeżeli sąd drugiej instancji nie przeprowadził postępowania dowodowego, uzasadnienie wyroku powinno zawierać jedynie wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Sąd Rejonowy prawidłowo i bez naruszenia art. 339 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c.

i art. 505³² § 1 k.p.c. ocenił, że w świetle załączonej do pozwu dokumentacji przytoczone przez powódkę twierdzenia budzą uzasadnione wątpliwości. Sąd Okręgowy nie podziela przy tym wyrażonej w uzasadnieniu apelacji argumentacji, jakoby w trybie art. 339 § 2 k.p.c., to jest na etapie wydawania wyroku zaocznego, nie było dopuszczalne weryfikowanie twierdzeń pozwu na podstawie dołączonej do pozwu dokumentacji. Wątpliwości o jakich mowa w art. 339 § 2 k.p.c., dające impuls do przeprowadzenia postępowania dowodowego i podważające prawdziwość twierdzeń pozwu mogą być bowiem wywołane w każdy sposób, także na podstawie analizy materiału sprawy zaoferowanego przez powoda.

Sąd Okręgowy oddalił wnioski dowodowe zgłoszone w apelacji, albowiem dowody zgłoszone w tym zakresie są spóźnione, nie stanowią one żadnych nowości (art. 381 k.p.c.). Twierdzenia w tym zakresie powinny być przedstawione już w pozwie (art. 207 § 6 k.p.c.), tego jednak zabrakło. Strona powodowa nawet nie wskazuje dlaczego tych dowodów i twierdzeń nie zgłosiła wcześniej wiedząc o różnych numerach co do umowy i informacji od pozwanej.

Oczywisty jest, że umowa o kredyt bankowy może być zawarta w formie elektronicznej. Tego rodzaju okoliczność nie jest kwestionowana. Natomiast w rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy zakwestionował przedłożone przez stronę powodową dokumenty związane z zawarciem umowy z pozwaną.

Brak jest dowodu doręczenia stronie pozwanej potwierdzenia zawarcia umowy kredytu, a zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1225) przedsiębiorca jest zobowiązany potwierdzić na piśmie informacje o zawarciu umowy. Ta ustawa już nie obowiązuje, utraciła bowiem moc na podstawie art. 52 pkt 1 ustawy

z 30 maja 2014 roku o prawach konsumenta (Dz. U. poz. 827 ze zm.), ale do umów zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy o prawach konsumenta, a więc przed 25 grudnia 2014 roku, stosuje się przepisy dotychczasowe (por. art. 51 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta). W rozpoznawanej sprawie powódka powoływała się na umowę zawartą w listopadzie 2013 roku, a więc przed utratą mocy obowiązującej przez art.

9 ust. 3 ustawy z 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Zawsze trzeba przekazać pożyczkobiorcy informacje dotyczące podmiotu udzielającego pożyczki (por. art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z 2 marca 2000 roku o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny w związku z art. 9 ust. 3 i 4 tej ustawy).

Zgodnie z treścią przedłożonego formularza umowy, który nie został podpisany, pożyczkodawca po zawarciu umowy przysłał pożyczkobiorcy drogą pocztową dwa egzemplarze dokumentu umowy podpisane przez osobę umocowaną do zawarcia umowy w jego imieniu – dowodu doręczenia tego rodzaju dokumentów nie przedłożono, a przedstawiony w aktach dokument (formularz umowy) w tym zakresie nie jest przez nikogo podpisany (§ 4 punkt 5 tego formularza umowy). Nie został on także wypełniony danymi pozwaną.

Najistotniejszą rzeczą w rozpoznawanej sprawie było ustalenie, czy pomiędzy stronami doszło do zawarcia umowy pożyczki, ale nie jakiegokolwiek tylko, czy doszło do zawarcia konkretnej umowy pożyczki nr (...). Strona powodowa upatruje zawarcia tej umowy i potwierdzenia jej warunków w przelewie 0,01 zł dokonanym 18 listopada 2013 roku przez pozwaną, ze wskazaniem: potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki (...) nr (...). To są dwa zupełnie różne numery, a w pozwie w żaden sposób nie wskazano, że numer podany przez pozwaną stanowi tożsamy numer z umową pożyczki. Te numery mają identyczną ilość cyfr, ale są one różne. Dlatego też Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy powziął wątpliwości co do tego, czy okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Te okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości.

Dlatego to strona powodowa powinna wykazać (art. 6 k.c.), że doszło do zawarcia tej konkretnej umowy pożyczki. To nie zostało wykazane.

Kolejną istotną rzeczą jest to, że nawet gdyby przyjąć, iż strona powodowa wykazała zawarcie konkretnej umowy pożyczki, to już w żaden sposób nie wykazała tego, że doszło do przelewu wierzytelności w tym zakresie. Sąd Rejonowy wezwał stronę powodową do dołączenia do akt załącznika do umowy w tej części i wskazał, że ten już dołączony do akt jest nieczytelny. Strona powodowa dołączyła do akt również nieczytelny załącznik. Potwierdzenie tego załącznika jako zgodny z oryginałem przez pełnomocnika strony powodowej nie może zmienić faktu, że żadne informacje z niego nie wynikają, bo nie da się ich odczytać. Dlatego też strona powodowa nie wykazała, że doszło do przelewu wierzytelności i może tej wierzytelności dochodzić od pozwanej. Braki w tym zakresie nie zostały usunięte, a co za tym idzie nie wykazano tej okoliczności, a ciężar dowodowy obciąża powódkę na podstawie art. 6 k.c.

Tłumaczenia strony powodowej związane z tym, że numer wskazany przez stronę pozwaną nie jest numerem umowy pożyczki, ale wygenerowanym do tej umowy kodem nie mogą być w tym zakresie wystarczające, są to bowiem tylko twierdzenia nie poparte żadnym materiałem dowodowym przedłożonym w toku postępowania przez sądem I instancji, a już wówczas była potrzeba ustalenia i wskazania tej okoliczności. Rzeczywiście § 2 pkt 6 formularza umowy wskazuje, że pożyczkodawca wpisuje w tytule przelewu kwoty za opłatę rejestracyjną tekst zgodny z komunikatem zawartym w wysłanym mu w e-mailu. Natomiast różne numery w tym zakresie, pomimo identycznej ilości cyfr, nie mogą wskazywać w sposób zasadny na zawarcie tej konkretnej umowy wskazanej w pozwie, albowiem na inną umowę - o innym numerze - wyraziła zgodę strona pozwana. Ponadto okoliczność tą należało wskazać w treści pozwu i podnosić przed Sądem Rejonowym, albowiem to w pozwie strona powinna wyartykułować wszystkie racje na rzecz swego stanowiska, muszą się tam znaleźć twierdzenia o faktach uzasadniające zgłoszone żądanie (por. art. 207 § 6 k.p.c., art. 187 § 1 pkt

2 k.p.c., pogląd prawny wyrażony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2015 roku, sygn. akt I CSK 928/14, LEX nr 1973553, B. Karolczyk: Koncentracja materiału procesowego w postępowaniu cywilnym przed sądem pierwszej instancji, LEX z 2013r., pkt 3.2. oraz T. Wiśniewski: Przebieg procesu cywilnego, LEX z 2013r., pkt 7.5.2.).

Sąd Rejonowy zastosował prawidłową regulację prawną.

Z powyższych względów wszelkie podniesione w apelacji zarzuty są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację jako bezzasadną należało oddalić.

SSO Roman Troll